

110. Skerman T. M., Erasmuson S. K., Every D.: Infect. Immun. 32, 783, 1931.
111. Skerman T. M., Erasmuson S. K., Morrison I. M.: N. Z. vet. J. 30, 27, 1932.
112. Skerman T. M., Green R. S., Hughes J. M., Herceg M.: N. Z. vet. J. 31, 91, 1933.
113. Skerman T. M., Millar K. R., Sheppard A. D., Herceg M., Hughes J. M.: N. Z. vet. J. 34, 54, 1933.
114. Smith J. S.: Introduction to the pathogenic anaerobes. Univ. Chicago Press, 1955, s. 207.
115. Smith G., Turner A., Murray L. G., Oliphant J. C.: J. Hyg. Camb. 95, 59, 1935.
116. Stewart D. J.: Aust. vet. J. 30, 209, 1954.
117. Stewart D. J.: Aust. vet. J. 30, 380, 1954.
118. Stewart D. J.: Res. vet. Sci. 23, 319, 1977.
119. Stewart D. J.: Res. vet. Sci. 24, 14, 1978.
120. Stewart D. J.: Res. vet. Sci. 24, 293, 1978.
121. Stewart D. J.: Res. vet. Sci. 25, 99, 1979.
122. Stewart D. J.: Studies on the morphology and antigenic structure of Fusiformis nodosus. Praca dokt., University of Sydney, Australia 1975.
123. Stewart D. J.: The role of surface antigens in Bacteroides nodosus vaccines, w: Austral. Vet. Assn. Yearbook 1981, s. 254.
124. Stewart D. J.: Res. Vet. Sci. 35, 130, 1983.
125. Stewart D. J., Clark B. L., Emery D. L., Peterson J. E., Fahey K. J.: Aust. vet. J. 60, 83, 1983.
126. Stewart D. J., Clark B. L., Jarrett R. G.: Aust. vet. J. 61, 343, 1984.
127. Stewart D. J., Clark B. L., Peterson J. E., Emery D. L., Smith E. F., Griffiths D. A., O'Donnell I. J.: Aust. vet. J. 62, 153, 1985.
128. Stewart D. J., Clark B. L., Peterson J. E., Griffiths D. A., Smith E. F.: Res. vet. Sci. 32, 140, 1982.
129. Stewart D. J., Egerton J. R.: Res. vet. Sci. 26, 227, 1979.
130. Stewart D. J., Emery D. L., Clark B. L., Peterson J. E., Iyer H., Jarrett R. G.: Aust. vet. J. 62, 116, 1983.
131. Stewart D. J., Peterson J. E., Vaghan J. A., Clark B. L., Emery D. L., Caldwell J. B., Kortt A. A.: Aust. vet. J. 63, 317, 1986.
132. Thomas J. H.: Aust. vet. J. 33, 263, 1957.
133. Thomas J. H.: Aust. vet. J. 33, 159, 1962.
134. Thomas J. H.: Aust. J. agric. Res. 13, 726, 1962.
135. Thomas J. H.: Aust. J. agric. Res. 15, 1001, 1964.
136. Thorley C. M.: IVE Symposium de la Commission pour l'étude des maladies animales causées par les anaérobies, Paris 16-18 novembre 1982, s. 161.
137. Thorley C. M.: J. appl. Bact. 40, 301, 1976.
138. Thorley C. M., Egerton J. R.: Res. Vet. Sci. 30, 32, 1981.
139. Thue V.: Bull. Soc. Prat. France 69, 597, 1985.
140. Tulasne J. J., Beguin J. C., Sentenac C.: IVE Symposium de la Commission pour l'étude des maladies animales causées par les anaérobies, Paris 16-18 novembre 1982, s. 139.
141. Turner I. H.: Am. J. vet. Res. 20, 102, 1959.
142. Walker P. D., Short J., Thomas R. O., Roberts D. S.: J. gen. Microbiol. 77, 351, 1973.
143. Ward W. H., Lundgren H. P.: Adv. Prot. Chem. 9, 243, 1954.
144. West D.: N. Z. vet. J. 31, 152, 1963.
145. Yong W. K., Gordon L. M.: Vet. Microbiol. 12, 135, 1986.
146. Zakiewicz M.: Jodofory w zwalczaniu zanokcicy owiec, w: Nowoczesne środki dezynfekcyjno-myjące dla rolnictwa, SITR, Wisła 1975, s. 148.
147. Zakiewicz M., Szykiewicz Z., Sajna M.: Nowości wet. 4, 267, 1974.
148. Anonym: First world symposium on diseases caused by anaerobes, London, 3-6 september 1963.
149. Anonym: Deuxième symposium mondial de l'office international des épizooties sur les maladies causées par les anaérobies, Paris, 5-7 juillet 1967.
150. Anonym: IVE Symposium de la Commission pour l'étude des maladies animales causées par les anaérobies, Paris, 16-18 novembre 1982.

Adres autora: prof. dr hab. Zygmunt Cygan, ul. Żelazowej Woli 6 m. 13, 20-854 Lublin

ZBIGNIEW SZYKIEWICZ, TADEUSZ JAKUBOWSKI*,
KONRAD DZIAŁA*, MARIAN BINEK

Skuteczność Linco-Spectin w leczeniu i zapobieganiu dezynterii świń

Katedra Mikrobiologii i * Katedra Epizootologii Wydziału Weterynaryjnego SGGW-AR,
ul. Grochowska 272, 03-849 Warszawa

Dyzenteria świń (DS) jest zakaźną i zaraźliwą chorobą trzody chlewnej, której zwalczanie sprowadza się głównie do podawania chemioterapeutyków. Podjęte próby uodporniania świń (6, 8, 10) nie dały do tej pory wyników możliwych do szerokiego stosowania w praktyce. W związku z tym w zwalczaniu DS zasadniczą rolę odgrywa zmniejszenie liczby krętek *Treponema hyodysenteriae* (*T.h.*) w przewodzie pokarmowym zwierząt chorych lub nosicieli i niszczenie ich w środowisku zewnętrznym. A zatem skuteczne jest jedynie profilaktyczne lub lecznicze podawanie związków imidazolowych, tylozyny, linkomycyny, tiamuliny, olaquindoxu i innych. Niszczenie zarazków w środowisku zewnętrznym uzyskuje się stosując sanityzację i dezynfekcję oraz likwidację rezerwuaru zarazka — gryzoni. Skuteczność zwalczania DS w dużej mierze zależy od możliwości zastosowania leków przeciwniętkowych, na które szczepy *T.h.* są wrażliwe.

Służba weterynaryjna powinna zatem dysponować kilkoma skutecznymi chemioterapeutykami zarówno do leczenia, jak i profilaktyki DS. Badania przeprowadzone w kraju wykazały wzrost lekooporności *T.h.* na imidazole (me-

tronidazol, ronidazol) oraz na tylozynę. Zastosowane w Polsce tiamulina oraz profilaktycznie olaquindox, na które izolowane krętki wykazywały dużą wrażliwość, były wysoce skuteczne w zwalczaniu DS. Są to jednak leki, których okres karencji wynosi do 20 dni, co znacznie ogranicza ich stosowanie w ostatniej fazie tuczu. Pochodne imidazolu wykazują natomiast właściwości onkogenne (14), w związku z czym w USA nie są one dopuszczone do leczenia dyzenterii. Wykrycie pozostałości tych związków w mięsie może spowodować wstrzymanie naszego eksportu do tego kraju. W tej sytuacji lekami z wyboru mogą być Linco-Spectin 100 i Linco-Spectin 44 Premiks, oparte na dwu antybiotykach — linkomycynie i spektynomycynie oraz preparaty z tylozyną, jednakże z uwagi na wysoką oporność na tylozynę (4) krętek izolowanych w Polsce preparaty zawierające ten lek są często mało skuteczne w leczeniu DS.

Celem pracy było określenie *in vitro* wrażliwości występujących w kraju *T.h.* oraz w warunkach terenowych badanie porównawcze skuteczności leczniczej i profilaktycznej preparatów zawierających linkomycynę, metronidazol i ronidazol.

Materiał i metody

Do badań wrażliwości na chemioterapeutyki *in vitro* użyto 51 szczepów krętków, w tym *Treponema hyodysenteriae* — biotyp I i II oraz *Treponema innocens*, wyisobnionych od świń w różnych rejonach kraju. Krętki izolowano z kału oraz z treści jelit świń chorych i padłych na dyzenterię oraz od bezobjawowych nosicieli stosując podłoże wg Szynkiewicza i Binka (13) oraz metodę opisaną przez Binka i wsp. (2) Różnicowanie fizjologiczne krętków oraz wrażliwość *in vitro* na antybiotyki przeprowadzono wg metody opisanej przez Binka i Szynkiewicza (3, 4). Do leczenia i zapobiegania DS zastosowano preparaty Linco-Spectin 100 i Linco-Spectin 44 Premix firmy Upjon oraz wyprodukowany przez Zakłady POLFA.

Profilaktycznie stosowano Linco-Spectin 100 w 2 chlewniach (1040 szt.) w paszy dwukrotnie w ciągu dnia w dawce 5 mg czynnego składnika/kg m.c. przez 7 dni po wstawieniu do tuczu; w jednej chlewni lek zastosowano ponownie po 26 dniach przez 7 dni, w drugiej po upływie 36 dni przez 10 dni.

Dla porównania użyto metronidazolu w 3 chlewniach (1576 szt.) w dawce 10 mg/kg m.c. przez 5, 8 i 10 dni i w 1 chlewni (634 szt.) w dawce 20 mg/kg m.c. przez 15 dni i ponownie po 2 tygodniach przez 7 dni. Wartość MIC w tym obiekcie wzrosła do 15 µg/ml.

Leczniczko stosowano Linco-Spectin 100 w dawce 10 mg/kg m.c. w paszy w 2 chlewniach (1057 szt.) przez 7 dni oraz Linco-Spectin 44 Premix podając go w paszy w ilości 88 ppm w 6 chlewniach (3253 szt.) przez 5 dni.

Dla porównania użyto:

— metronidazolu w paszy w dawce 10 mg/kg m.c. w 3 chlewniach (1596 szt.) średnio przez 4 dni i również w 3 chlewniach (1576 szt.) przez 7 dni oraz w dawce 20 mg/kg m.c. w 6 chlewniach (3169 szt.) przez 7 dni. Wartość MIC dla metronidazolu przed doświadczeniem wahała się od 0,1 do 1,5 µg/ml.

— ronidazolu w paszy w dawce 5 mg/kg m.c. w 9 chlewniach (4221 szt.) przez 3 dni i w 2 chlewniach (1172 szt.) przez 5 dni.

We wszystkich chlewniach rejestrowano zachorowania na DS w stadzie oraz przeprowadzano analizę przyrostów wagowych w okresie całego tuczu. Rejestrowano również ponowne zachorowania świń na dyzenterię po zastosowaniu leków.

Wyniki i omówienie

W tab. 1 przedstawiono wyniki określania MIC wybranych chemioterapeutyków dla 51 szczepów krętków izolowanych od świń w kraju w latach 1982—1987. Analizując wrażliwość *in vitro* krętków na leki stosowane w zwalczaniu DS stwierdza się wysoką wrażliwość na Bayonox (lek do chwili obecnej nie zarejestrowa-

Tab. 1. Określenie MIC wybranych chemioterapeutyków dla 51 szczepów *T. hyodysenteriae* biotyp I i II oraz *T. innocens* izolowanych w Polsce w latach 1982—1987

Chemioterapeutyk	Zakres w µg/ml	MIC ₉₀ µg/ml
Tylozyna	0,4—100	50
Linkomycyna	0,1—30	20
Metronidazol	0,05—15	10
Ronidazol	0,05—7,5	5
Dimetridazol	0,005—1,5	1,5
Bayonox	0,005—0,4	0,1
Tiamulina	0,005—0,5	0,5

ny w kraju), tiamulinę oraz dimetridazol (nie produkowany i nie zarejestrowany w kraju). Badane krętki były również wrażliwe na linkomycynę, metronidazol i ronidazol. Obserwowano natomiast występowanie oporności tych bakterii na tylozynę, której wrażliwość wahała się od 0,4 do 100 µg/ml, przy czym wartość MIC 90 wynosiła 50 µg/ml, natomiast wartość MIC 90 *T.h.* dla linkomycyny wynosiła 20 µg/ml.

W tab. 2. przedstawiono wrażliwość na linkomycynę krętków izolowanych od świń w różnych rejonach kraju. Najwyższe wartości MIC stwierdzono w woj. gorzowskim i bydgoskim (20—30 µg/ml).

W tab. 3 przedstawiono wyniki profilaktycznego stosowania preparatów Linco-Spectin 100 i metronidazolu w zapobieganiu DS. Dwukrotne podanie Linco-Spectin 100 w dawce 5 mg/kg m.c. zapobiegało zachorowaniom świń na dyzenterię. Natomiast po jednorazowym profilaktycznym podaniu metronidazolu ponowne zachorowania zaobserwowano po 7 dniach od zakończenia podania leku. Podanie metronidazolu w dawce 20 mg/kg m.c. przez 15 dni i po 2 tygodniach przez 7 dni również nie zapobiegało zachorowaniom. Wartość MIC wzrosła do 15 µg/ml.

W tab. 4 przedstawiono wyniki skuteczności leczenia DS po zastosowaniu linkomycyny, metronidazolu i ronidazolu. Dobre wyniki uzyskano przy stosowaniu Linco-Spectin 100 i Linco-Spectin 44 Premix. Podanie w paszy Linco-Spectin 100 przez 7 dni i Linco-Spectin 44 Premix przez 5 dni doprowadziło do ustąpienia objawów choroby w ciągu 24—48 godzin; nie obserwowano również ponownych zachorowań na DS do końca tuczu. Analiza przyrostów wagowych świń w grupie otrzymującej Linco-Spectin wykazała ich wyższe przyrosty.

Stosowanie metronidazolu w dawce 10 mg/kg m.c. przez 5—10 dni oraz 20 mg przez 3—5 dni nie dało zadowalającego efektu, ponieważ zachorowania występowały w okresie od 7 do 90 dni. Skuteczna okazała się dawka 20 mg/kg m.c. metronidazolu, podawanego leczniczo przez 7 dni; MIC *T.h.* dla metronidazolu wynosiło 0,1—1,5 µg/ml. Zastosowany ronidazol w dawce 5

Tab. 2. Określenie MIC linkomycyny dla *T. hyodysenteriae* izolowanych od świń w różnych rejonach kraju

Województwo	Rok izolacji	Liczba szczepów	MIC µg/ml
Gorzowskie	1982—1983	6	10—30
		5	2—15
Warszawskie	1982—1984	5	0,1—1,0
		6	2—10
Częstochowskie	1986	1	20
Bydgoskie	1986	4	20
Inne woj.	1985—1986	6	1—10

Tab. 3. Wyniki stosowania Linco-Spectin 100 i metronidazolu w zapobieganiu dyzenterii świń

Nazwa preparatu i dawka	Czas stosowania (dni)		Liczba		Zachorowania	
	I	II	chlewni	świń	chlewnie	dni po zakończeniu stosowania leku
Linco-Spectin 100 5 mg/kg m.c. z paszą	7 7	7 10	1 1	510 530	nie zachorowały nie zachorowały	
Metronidazol: — 10 mg/kg m.c. — 20 mg/kg m.c. z paszą	5—7—10 15	— 7	3 1	1576 634	3 1	7—63 68

Tab. 4. Ocena skuteczności leczniczej preparatów przeciwkłótkowych

Nazwa preparatu i dawka	Czas podawania (dni)	Liczba		Ponowne zachorowania	
		chlewni	świń	liczba chlewni	dni po zakończeniu stos. leku
Linco-Spectin 100 10 mg/kg m.c. w paszy	7	2	1057	brak zachorowań	
Linco-Spectin 44 Premix 88 ppm w paszy	5	6	3253	brak zachorowań	
Metronidazol w paszy					
— 10 mg/kg m.c.	7	3	1576	3	7—90
— 20 mg/kg m.c.	4	3	1596	3	10—38
— 20 mg/kg m.c.	7	6	3196	brak zachorowań	
Ronidazol 5 mg/kg m.c. do płynnej karmy	3 5	9 2	4221 1172	8 1	11—64 brak

mg/kg m.c. przez 3—5 dni okazał się mało skuteczny w leczeniu, ponieważ ponowne zachorowania odnotowano w okresie 11—64 dni.

Badania wrażliwości *T.h. in vitro*, na leki przeciwkłótkowe nie wykazały w kraju szczepów opornych na linkomycynę. Stwierdzono natomiast szczepy odporne na tylozynę. Potwierdzeniem braku oporności krętków na linkomycynę były dobre wyniki lecznicze i profilaktyczne stosowania Linco-Spectin u świń w badanych przez nas chlewniach. W nie cytowanych w pracy doświadczeniach wykazano, że zmniejszenie leczniczej dawki Linco-Spectin 44 Premix o połowę spowodowało spadek skuteczności podawania tego leku. Wynika z tego, że dawka 88 ppm jest właściwie dobraną dawką leczniczą, której w kraju nie powinno się obniżać.

Podobne dobre wyniki zwalczania DS przy pomocy Linco-Spectin uzyskali Flamy (9), de Geeter i Harris (7) oraz Olson i Rodabangh (12). Oprócz obniżonej zachorowalności i śmiertelno-

ści świń na DS obserwowali oni wyższe przyrosty masy ciała. Van Leengoed i wsp. (11) uzyskali dobre wyniki w zapobieganiu DS stosując Linco-Spectin u macior. Aagaard (1) otrzymał podobne wyniki profilaktycznego stosowania tego leku, eliminując kliniczne przypadki DS w chlewni SPF. Van Buren wykazał dobrą penetrację linkomycyny w tkankach świń (5).

W naszych badaniach Linco-Spectin okazał się skutecznym preparatem w leczeniu i zapobieganiu DS. Dodatkowe korzystne efekty jego stosowania wynikały z działania linkomycyny w enzootycznym odoskrzelowym zapaleniu płuc u świń.

W odróżnieniu od innych leków następną zaletą preparatu Linco-Spectin jest jego dobra rozpuszczalność w wodzie (Bayonox — nierozpuszczalny, metronidazol — słabo rozpuszczalny). Z dostępnych w kraju imidazoli jedynie ronidazol dobrze rozpuszcza się w wodzie, lecz obecnie odnotowujemy znaczny spadek jego skuteczności przy stosowaniu w dawkach zalecanych przez producenta. Ważne jest także, że linkomycyna jest antybiotykiem dopuszczonym do stosowania w leczeniu świń w USA. Obecny stan wrażliwości krętków *in vitro* sugeruje skuteczność tego leku w warunkach krajowych w leczeniu i profilaktyce DS.

Z dopuszczonych w kraju do stosowania leków jedynie tiamulina wykazuje dużą skuteczność leczniczą, jednakże lek ten może powodować u cięższych świń objawy uboczne. Poza tym stosowanie jednego leku przez dłuższy okres doprowadzi do szybkiego wyselekcjonowania krętków słabowrażliwych lub niewrażliwych na tiamulinę.

Reasumując, zaletą Linco-Spectin, poza aktywnością w leczeniu i profilaktyce DS, jest działanie tego preparatu na mykoplazmy, jego mała toksyczność i dobra rozpuszczalność w wodzie oraz pośredni wpływ na zwiększenie przyrostów wagowych świń. Wszystko to przemawia za dopuszczeniem tego leku do stosowania w Polsce. Wprowadzenie go do praktyki weterynaryjnej jest jak najbardziej celowe i w chwili obecnej konieczne.

Piśmiennictwo

1. Aagaard H.: Dan. Vet. 68, 1051, 1985.
2. Binek M., Szykiewicz Z., Rumińska A.: Medycyna Wet. 36, 536, 1980.

3. Binek M., Szykiewicz Z.: Comp. Immun. Microb. Inf. Dis. 7, 141, 1984.
4. Binek M., Szykiewicz Z.: Proc. Int. Pig Vet. Soc. Cong., Ghent s. 194, 1984.
5. Van Buren I. W.: Rep. Upjohn Comp. Kalanazoo, March 1, 1985 (u autora).
6. Fernie D. S., Ripley P. H., Walker P. D.: Res. Vet. Sci. 35, 217, 1983.
7. De Geeter M. J., Harris D. L.: J. Anim. Sci. 41, 1333, 1975.
8. Glock R. D., Harris D. L., Goodnow R. A., Kinyon J. M.: Proc. Int. Pig Vet. Soc. Cong. Copenhagen s. 245, 1980.
9. Hamdy A. H.: Rep. Upjohn Comp., Kalamazoo, February 6th, 1973 (u autora).
10. Jenkins E. M., Rabou H., Judkins R., Rayner J.: Proc. Int. Pig Vet. Soc. Cong. Copenhagen s. 246, 1980.
11. Van Leengoed L. A. M. C., Smit H. F., Brand A., Frik J. F.: Vet. Quart. 7, 146, 1985.
12. Olson L. D., Radabaugh D. E.: Am. J. Vet. Res. 37, 769, 1976.
13. Szykiewicz Z., Binek M.: Comp. Immun. Microbiol. Inf. Dis. 9, 71, 1986.
14. FDA Veterinary Notes, Hazards of extralabel use of Dimetridazol.: J. Am. vet. med. Ass. 189, 270, 1986.

Adres autora: prof. dr hab. Zbigniew Szykiewicz, ul. Hibnera 9 m. 37, 00-018 Warszawa

Шинкевич З., Якубовский Т., Дзёмба К., Бинек М. — Эффективность Linco-Spectin в лечении и предотвращении дизентерии свиней

Цель работы состояла в определении МИС линкомицина содержащегося в противоспирохеточных препаратах, для штаммов *Treponema hyodysenteriae*, изолированных в Польше, а также в оценке профилактической и лечебной эффективности Linco-Spectin в борьбе с дизентерией свиней (DS), МИС 90 линкомицина для *T. hyodysenteriae* составлял 20 мкг/мл.

Linco-Spectin 100 применили 2-кратно профилактически в течение 7—10 дней в корме в дозе 5 мг/кг м.т., что предотвращало у 1040 свиней заболевание DS, Linco-Spectin 100, употребленный для лечения в течение 7 дней в дозе 10 мг/кг м.т. на 2 фермах (1057 свиней), вызывал исчезновение клинических симптомов через 24—48 часов. На этих фермах не наблюдалось возвращение болезни. Похожие результаты получили на 6 фермах у 3253 свиней, где лечили больных DS свиней препаратом Linco-Spectin 44 в дозе 88 ppm в корме 5 дней. При употреблении же метронидазола отмечали повторные заболевания в стаде.

Хорошие результаты профилактического употребления метронидазола против DS получили при до-

зе 20 мг/кг м.т. после ввода в течение 7 очередных дней. МИС для метронидазола составлял 0,1—1,5 мкг/мл. Через некоторые время на тех же самых фермах МИС для метронидазола составлял уже 15 мкг/мл. Доза 20 мг/кг м.т., употребляемая в лечении, не предотвращала повторных заболеваний DS в стаде.

Ронидазол в дозах, рекомендуемых производителем, был не эффективен в борьбе с DS МИС 220 составлял 7,5 мкг/мл.

Результаты работы внушают, что Linco-Spectin является эффективным средством для предотвращения и лечения дизентерии свиней в Польше.

Szykiewicz Z., Jakubowski T., Działa K., Binek M. — The efficacy of Linco-Spectin in the treatment and protection against swine dysentery

The purpose of the work was to determine MIC of lincomycin with respect to the strains of *Treponema hyodysenteriae* isolated in Poland and assess the prophylactic and therapeutic effect of Linco-Spectin in the control of swine dysentery (SD). It was found that MIC of lincomycin regarding *T. hyodysenteriae* was 20 µg/ml. Linco-Spectin 100 was being administered for 7—10 days at the rate of 5 mg/kg of body weight; the antibiotic protected the pigs under study (1040) against SD. Linco-Spectin used for the treatment of 1057 pigs (10 mg/kg) for 7 days caused the cessation of clinical signs within 24-48 hours. No recurrence of the disease was observed. Similar results were noted in other six farms including 3253 animals, where the pigs were cured with Linco-Spectin 44 (88 ppm in fodder) for 5 days. In contrast using metronidazole there was noted the recurrence of the disease. Positive results of prophylactic usage of metronidazole was reached at the rate of 20 mg/kg given for 7 consecutive days. MIC of metronidazole was 0.1—1.5 µg/ml. However, after some time MIC of the drug was 15 µg/ml. At the rate of 20 mg/kg of metronidazole used for the treatment did not protect the animals from SD.

Ronidazole applied according to the prescriptions was ineffective in the control of SD; its MIC was 7.5 µg/ml.

The findings indicate that Linco-Spectin may be an effective drug in the prophylaxis and treatment of swine dysentery.

ANNA KRASNOŁĘBSKA-DEPTA, ALICJA SZUBSTARSKA*, IRENA JANOWSKA

Występowanie pałeczek Salmonella u drobiu na terenie województwa olsztyńskiego w latach 1985-1987*)

Zakład Chorób Ptaków Katedry Epizootiologii Wydziału Weterynaryjnego AR-T,
10-957 Olsztyn-Kortowo, bl. 105
* Oddział Chorób Drobiu Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Olsztynie,
10-100 Ostróda, ul. Granwaldzka 62

Pałeczki z rodzaju *Salmonella* występują u różnych gatunków zwierząt domowych, jednak w wielu krajach, a także w Polsce najczęściej izolowane są od drobiu (1, 4, 7, 14). Znaczne rozprzestrzenienie zakażeń tymi drobnoustrojami u ptaków wiąże się z istnieniem licznych źródeł zakażenia, którymi mogą być: osobniki chore i wykazujące nosicielstwo, zakłady wylęgowe, środki transportu, odpady powylęgowe, pasza, ściółka oraz inne gatunki zwierząt. Salmonelozы drobiu mogą szerzyć się także drogą transowarialną, dlatego są trudne do opanowa-

nia i stanowią istotny problem epizootyczny. Obserwowany na przestrzeni szeregu lat wzrost ich natężenia w naszym kraju nie tylko przynosi duże straty ekonomiczne w hodowli tych zwierząt, ale stwarza również potencjalne niebezpieczeństwo dla człowieka (1, 5).

Znane są prace wielu autorów dotyczące występowania pałeczek *Salmonella* u drobiu w różnych rejonach kraju (3, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15). Ze względu na intensywnie rozwijającą się hodowlę drobiu, a zwłaszcza indyków, w województwie olsztyńskim celowe wydaje się dokonanie takiej analizy również na tym terenie.

*) Pracę wykonano w ramach CPBR 10.3